

Przyszłość Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku

- Reakcja Komitetów Copa-Cogeca na komunikat Komisji Europejskiej

STRESZCZENIE

Komitety Copa-Cogeca pochwalają uznanie przez Komisję ogromnego poparcia społeczeństwa dla silnej Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku. Pozostajemy głęboko zaniepokojeni faktem, że brakuje konkretnych propozycji aby zapewnić, że europejskie rolnictwo przyczyni się w pozytywny sposób do celów wzrostu gospodarczego i zatrudnienia Unii Europejskiej w ramach jej strategii „Strategia UE 2020”.

Głównym celem wszystkich czterech dużych reform WPR przeprowadzonych w przeszłości było spełnianie przez europejskich rolników najwyższych na świecie standardów w zakresie śledzenia żywności, ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt. Doprowadziło to do poważnego pogorszenia się ich konkurencyjnej pozycji wobec importowanych produktów, które nie muszą spełniać tych norm. Ponadto, rolnicy ucierpieli z powodu bardzo słabej pozycji negocjacyjnej w stosunku do garstki dużych przetwórców i dystrybutorów żywności.

W rezultacie, dochody rolników stanowią obecnie jedynie 50% średniego wynagrodzenia, a dwie trzecie tych dochodów zależy bezpośrednio od wsparcia budżetowego.

Sytuacja ta nie jest dobra dla rolników. Nie jest to również odpowiednia sytuacja, aby zapewnić konsumentom bezpieczne i stabilne dostawy żywności w związku ze wzrastającą niestabilnością na rynku światowym oraz w związku ze zmianami klimatu.

Jednakże, główna nowa propozycja Komisji zawarta w komunikacie wymaga od rolników świadczenia dodatkowych usług środowiskowych (« zazielenienie »). Doprowadzi to jedynie do dalszego wzrostu kosztów ponoszonych przez rolników i osłabi ich konkurencyjną pozycję.

Komitety Copa-Cogeca uważają, że biorąc pod uwagę przyszłe wyzwania, priorytetem powinno być zapewnienie konkurencyjnego i dynamicznego sektora rolnego, koncentrując się na następujących instrumentach:

- ◆ Nowe instrumenty pozwalające stawić czoła niestabilności rynku, wzrastającemu ryzyku oraz pozwalające wzmocnić konkurencyjną pozycję rolników (np. : siatki bezpieczeństwa, informacje w zakresie rynku, rynki terminowe, promocja, ubezpieczenie ryzyka)
- ◆ umocnienie pozycji rolników w łańcuchu żywnościowym, w tym wzmocnienie ekonomicznej organizacji rolników oraz instrumentów przeznaczonych do zwalczania nadużyć
- ◆ utrzymanie dopłat bezpośrednich w ramach pierwszego filaru WPR, ale przy przeprowadzeniu rewizji warunków płatniczych w celu zapewnienia sprawiedliwego i równego traktowania wszystkich rolników, biorąc pod uwagę różne warunki
- ◆ ukierunkowanie płatności bezpośrednich na *aktywnych* rolników
- ◆ utrzymanie filaru rozwoju obszarów wiejskich WPR, włącznie z płatnościami przeznaczonymi dla stref o niekorzystnych warunkach gospodarowania, kładąc nacisk na poprawę rentowności poprzez wspieranie innowacji i przekazywania wiedzy
- ◆ zachęty, aby rolnicy mogli świadczyć więcej dobrowolnych usług środowiskowych oraz innych usług publicznych (intensyfikacja zazieleniania) w ramach drugiego filaru
- ◆ zmiany klimatu muszą być kwestią horyzontalną, a nacisk powinien być położony na rozwiązania korzystne dla obu stron, które mogłyby poprawić produktywność rolników, stanowiąc przy tym korzyści środowiskowe
- ◆ większa spójność między celami WPR w zakresie zrównoważonego rolnictwa oraz polityki handlowej i polityki konkurencji UE.

W ten sposób skonstruowana WPR byłaby dla europejskich obywateli najlepszą gwarancją bezpieczeństwa żywności, stabilności, ochrony cennych naturalnych źródeł UE oraz optymalizacji udziału rolnictwa we wzroście gospodarczym i zatrudnieniu.

Ponadto, aby zagwarantować Wspólną Politykę Rolną, która będzie wypełniała swoje cele, należy koniecznie zapewnić budżet WPR oraz zasadę solidarności finansowej.

Reakcja Komitetów Copa-Cogeca na komunikat Komisji Europejskiej w sprawie przyszłości WPR po 2013 roku

■ Uwagi ogólne

- Komitety Copa-Cogeca pochwalają duże wsparcie dla WPR, która musi pozostać silną wspólną polityką, skupioną wokół dwóch filarów, wyrażone w trakcie szerokiej debaty publicznej prowadzonej w pierwszej połowie 2010 roku.
- Komitety Copa-Cogeca zgadzają się również z Komisją co do tego, że WPR musi zachować w przyszłości następujące główne cele :
 - ◆ Zrównoważona produkcja żywności, szczególnie, aby zagwarantować bezpieczeństwo żywności, zarówno jeśli chodzi o ilość jak i o jakość
 - ◆ Zrównoważone zarządzanie surowcami naturalnymi oraz
 - ◆ Zrównoważony rozwój terytorialny, w szczególności w kontekście wspierania zatrudnienia na obszarach wiejskich oraz utrzymania tkanki społecznej na obszarach wiejskich

Nie można zrealizować tych celów bez rolników i rolniczek oraz ich gospodarstw. To rolnicy i rolniczki produkują żywność. Rolnicy i rolniczki oraz leśnicy dbają o prawie trzy czwarte najważniejszego naturalnego zasobu w Europie, jakim jest ziemia. Jak uznaje Komisja, rolnictwo jest głównym motorem gospodarki wiejskiej: gospodarstwa rolne zatrudniają 28 milionów osób na obszarach wiejskich i są one ostoją dla spółdzielni, dostawców środków produkcji oraz przedsiębiorstw rolno-spożywczych, których większość znajduje się na obszarach wiejskich.

- Pokazuje to wagę zagwarantowania solidnej przyszłości dla produkcji rolnej w całej UE, która zachęcałaby młodych do zajęcia się rolnictwem. Dlatego Komitety Copa-Cogeca są zaskoczone i zaniepokojone, że w komunikacie Komisji brakuje konkretnych instrumentów pozwalających na zapewnienie dynamiki i konkurencyjności sektora rolnego, który będzie mógł stawić czoła wyzwaniom związanym z bezpieczeństwem żywności, niestabilnością rynków oraz zmianami klimatu. To jest jeszcze bardziej zaskakujące, zważywszy na rewizję budżetu dokonaną przez Komisję, w której podkreśla się udział, jaki może mieć w strategii Europa 2020 zrównoważone, wydajne i konkurencyjne rolnictwo.

Zamiast tego, główna propozycja Komisji polega na wymaganiu od rolników dostarczania dodatkowych i obowiązkowych usług środowiskowych, a nie mówi się o możliwym finansowaniu rolników w związku z importem z krajów trzecich i na rynku światowym.

- Komisja nie wspomina o tym, że wielu reform WPR (reformy MCSHarry w 1992 roku, reforma Agenda 2000, reforma z 2003 roku, Przegląd WPR z 2008 roku) doprowadziło do znacznego umocnienia roli rolników w zakresie ochrony środowiska (zarówno poprzez wprowadzenie nowych reglamentacji i wymogów w ramach zasady wzajemnej zgodności, jak i poprzez instrumenty rolno-środowiskowe drugiego filaru). Reformy te były dużymi wyzwaniami dla rolników, wprowadziły duże zmiany do systemów produkcji, wymagające dużych inwestycji i zwiększające roczne koszty.
- Rolnicy również pozytywnie odpowiedzieli na wezwania do zwiększenia ich wrażliwości na sygnały rynkowe, przystosowując się do nowych warunków rynkowych. Jednakże, nic nie zostało zrobione w ramach tych reform, aby rolnicy mogli otrzymywać godziwe dochody z rynku za swoje produkty. Wręcz przeciwnie, unijna polityka handlowa doprowadziła do otwarcia unijnego rynku na coraz większy import, który nawet nie musi spełniać unijnych standardów w odniesieniu do śledzenia, ochrony środowiska, dobrostanu zwierząt oraz który często stosuje produkty, takie jak niektóre produkty fitosanitarne, zakazane w Unii Europejskiej. Spowodowało to znacznie wyższe koszty dla unijnych rolników, a to z kolei utratę udziału w rynku, zarówno wewnętrznym, jak i światowym w ostatnich latach.
Fakty mówią same za siebie. Dochody rolników, nawet w dość dobrych latach, stanowiły jedynie 50% średniego wynagrodzenia, a dwie trzecie tych dochodów zależy bezpośrednio od wsparcia budżetowego.
- Rolnicy chcą uzyskiwać coraz większą część swoich dochodów z rynku, ministrowie finansów i podatnicy chcą, aby rolnicy byli mniej zależni od wsparcia budżetowego, a konsumenci martwią się coraz bardziej o bezpieczeństwo i stabilność dostaw żywności na niepewnym i niestabilnym rynku światowym.
W swoich propozycjach opublikowanych w maju 2010, Komitety Copa-Cogeca wzywały do utworzenia konkretnych specyficznych instrumentów, które ustawią WPR w tym kierunku: na przykład, instrumentów gwarantujących stabilizację rynku, poprawiających pozycję rolników w łańcuchu żywnościowym, poprawiających konkurencyjność rolników oraz pomagających rolnikom w pozytywnym udziale w wyzwaniu, które stanowią zmiany klimatu. W komunikacie Komisji nie ma nic poza ogólnymi sformułowaniami na temat tych wszystkich kwestii, a przecież jej propozycje w sprawie umocnienia aspektu środowiskowego WPR są daleko idące i konkretne.
- Rolnicy chcą odpowiedzieć na wyzwania w zakresie środowiska i zmian klimatu, które przed nimi stoją, poprzez dostarczanie większej liczby usług publicznych (intensyfikacja „zazieleniania”, ale muszą one być dobrowolne w ramach drugiego filaru WPR i aby były skuteczne, należy zapewnić prawdziwe zachęty dla rolników do podejmowania dodatkowej pracy i ponoszenia kosztów.
- Podsumowując, Komitety Copa-Cogeca wzywają europejskie instytucje do przyjęcia bardziej zrównoważonej strategii. Niepokoje obywateli związane z bezpieczeństwem i stabilnością żywności oraz niepokoje rolników, którzy chcą czerpać większe dochody z rynku oraz rzeczywiście realizować cele rozwoju gospodarczego UE 2020, muszą być poważnie potraktowane, tak jak dzieje się to w przypadku obaw ekologicznych.

- Ponadto, nie można przeprowadzić kompletnej analizy komunikatu Komisji, dopóki niektóre rozwiązania proponowane przez Komisję nie zostaną opisane bardziej szczegółowo i dopóki nie poznamy konkretnych propozycji Komisji w sprawie budżetu.

Szczególnie ważne będzie zapewnienie następujących aspektów:

- ◆ budżet WPR i zasada solidarności finansowej muszą zostać utrzymane bez zwiększania współfinansowania
 - ◆ WPR musi pozostać wspólną polityką, która nie powoduje zachwiania konkurencji
 - ◆ wszyscy rolnicy traktowani są sprawiedliwie i równo przy uwzględnieniu różnych warunków
 - ◆ wszystkie zmiany w WPR muszą przejść test „uproszczenia” u rolników
 - ◆ musi być większa spójność pomiędzy WPR i innymi politykami UE, zwłaszcza polityką handlową i polityką odnoszącą się do konkurencyjności, a ta ostatnia musi być bardziej ujednoczona na poziomie UE.
- Wstępna reakcja Komitetów Copa-Coega na bardziej szczegółowe propozycje zawarte w komunikacie Komisji jest podana niżej.

Szczegółowe komentarze Komitetów Copa-Cogeca w sprawie faworyzowanej przez Komisję orientacji dla reformy WPR

■ Struktura dwóch filarów WPR

- Komitety Copa-Cogeca opowiadają się za utrzymaniem dwufilarowej struktury, ale Komisji nie udaje się ustanowić jasnego rozróżnienia ich ról. Rozróżnienie powinno odzwierciedlać polityczne cele, a nie po prostu wyliczać różnice, tak jak sugeruje Komisja dla pierwszego filaru (*pierwszy filar zawierałby wsparcie wypłacane rocznie rolnikom*) oraz gwarantować, aby były one komplementarne.

Pierwszy filar powinien być przede wszystkim ukierunkowany na ekonomiczną rolę produkcji w rolnictwie, to znaczy : zapewnić bezpieczeństwo żywności, stabilność rynku, zrównoważoną produkcję oraz ekonomiczne przetrwanie na obszarach wiejskich. Zważywszy na fakt, że te korzyści publiczne są wspólnie dostarczane przez wszystkie działania rolne UE, wynika z tego, że instrumenty w ramach pierwszego filaru powinny być instrumentami stosowanymi w całej UE, być dostępne dla wszystkich aktywnych rolników respektujących wymogi w zakresie kwalifikowalności oraz powinny być finansowane przez UE. Instrumenty zarządzania rynkiem oraz płatności bezpośrednie dla rolników, które są niezbędne do realizacji korzyści publicznych, powinny stanowić główne elementy pierwszego filaru.

- Drugi filar powinien być skierowany na dodatkowe instrumenty przeznaczone na realizację trzech głównych celów WPR, ale to wymaga pewnej elastyczności, aby państwa członkowskie mogły wziąć pod uwagę krajowe lub regionalne specyficzne warunki.

■ Płatności bezpośrednie

- Komisja proponuje, aby przyszłe płatności bezpośrednie dla rolników, płacone w ramach pierwszego filaru, składały się z podstawowej płatności związanej z zasadą wzajemnej zgodności, z płatności połączonej z obowiązkowymi działaniami środowiskowymi oraz z dodatkowego wsparcia dla dochodów rolników w strefach charakteryzujących się pewnymi naturalnymi utrudnieniami.

Propozycja « wsparcia podstawowych dochodów» w ramach pierwszego filaru

- Komitety Copa-Cogeca uważają, podobnie jak Komisja, że konieczne jest, aby szeroka opinia publiczna zrozumiała w pełni znaczenie oraz konieczność istnienia płatności bezpośrednich. Jednakże, uzasadnienie płatności bezpośrednich jako wsparcia dochodów dla rolników nie jest słuszne. Uzasadnienie płatności pierwszego filaru jest takie, że jest to jedyny sposób, aby otrzymać typ rolnictwa, którego chcą europejscy obywatele: Jest to nie tylko bezpieczeństwo żywnościowe i stabilność, ale również zrównoważona produkcja i utrzymanie dużego udziału rolnictwa w zatrudnieniu i w koniunkturze gospodarczej na obszarach wiejskich w całej UE.

Jak przyznaje Komisja, w przypadku braku takich płatności, mielibyśmy do czynienia z koncentracją produkcji, większą intensyfikacją, opuszczaniem ziemi, co prowadziłoby do większej presji środowiskowej, utraty siedlisk oraz nieodwracalnego pogorszenia się zdolności produkcyjnej w Europie. Dlatego też płatności pierwszego filaru muszą być utrzymane.

- Komitety Copa-Cogeca popierają potrzebę zapewnienia **sprawiedliwego i równego traktowania wszystkich rolników** przy uwzględnieniu różnic w warunkach. Potrzebne jest więcej szczegółów zanim będzie można ocenić czy propozycja Komisji osiągnie ten cel i czy nie narazi na ryzyko przetrwania rolników.
- Zważywszy na fakt, że płatności bezpośrednie gwarantują dostarczanie korzyści publicznych pochodzących z całej działalności rolnej, Komitety Copa-Cogeca pochwalają propozycję Komisji w sprawie ukierunkowania pomocy dla **aktywnych rolników**.
- Z tego samego powodu (korzyści są połączone z działalnością rolną), nie ma uzasadnienia dla stosowania **górnego limitu** dla płatności bezpośrednich otrzymywanych przez indywidualne gospodarstwa rolne (pałap). Ponadto, byłoby to sprzeczne z jednym z celów Komisji, to znaczy z restrukturyzacją i karałoby gospodarstwa rolne, które próbowałyby stać się bardziej konkurencyjne dzięki ekonomii skali.
- Komitety Copa-Cogeca opowiadają się również za rozwojem w kierunku **systemu zharmonizowanych płatności, opartego na zbywalnych prawach, które mogą być aktywne jedynie wtedy, kiedy są one związane z kwalifikowanymi gruntami rolnymi** we wszystkich państwach członkowskich, ale mając na uwadze fakt, że będzie się to wiązało z kosztownymi zmianami w systemie SAPS stosowanym w nowych państwach członkowskich, decyzja o zmianie powinna być dobrowolna.

Zasada wzajemnej zgodności

- Komitety Copa-Cogeca zgadzają się z Komisją, jeśli chodzi o konieczność uproszczenia zasady wzajemnej zgodności. Ale trzeba również zapewnić eliminację zasad, które nie mają obiektywnych kryteriów mierzenia, włącznie z opcjonalnymi instrumentami oraz wzięcie pod uwagę specyficznych problemów w niektórych sektorach (np. kolczykowanie) przy ustalaniu kar. Ponadto, wielu rolników musi respektować dobre warunki środowiskowe w sprzeczności z dobrymi warunkami rolnymi. Problem ten również musi zostać rozwiązany.
- Biorąc pod uwagę dalsze otwarcie europejskiego rynku na importowane produkty, które nie respektują takich samych norm, które narzucane są europejskim rolnikom w ramach zasady wzajemnej zgodności (patrz również paragraf 21 i 32) oraz niepewną sytuację dochodów rolników, nie do przyjęcia byłoby dodanie nowych wymogów do zasady wzajemnej zgodności lub «wzmacnianie» niektórych elementów norm GAEC, aby otrzymać podstawową płatność, jak proponuje to Komisja. Jeśli chodzi o Ramową Dyrektywę Wodną, należy przede wszystkim pamiętać, że woda już jest objęta zasadą wzajemnej zgodności (strefy buforowe oraz pomiar wody) oraz, że Ramowa Dyrektywa Wodna jest ukierunkowana na instrumenty na poziomie dorzecza, a nie rolników.

Element « środowiskowy » jako obowiązkowy warunek płatności bezpośrednich

- Wdrażanie zasady wzajemnej zgodności już gwarantuje opinii publicznej, że produkty produkowane przez unijnych rolników spełniają wyższe standardy w zakresie zrównoważonej produkcji (nie tylko środowiskowe, ale również standardy śledzenia i dobrostanu zwierząt) niż w pozostałych częściach świata.

Obecna polityka handlowa UE polegająca na otwarciu unijnego rynku na import, który nie musi spełniać unijnych standardów już teraz zagraża konkurencyjności unijnych rolników zarówno na rynku wewnętrznym, jak i światowym. Podczas gdy priorytetem UE w ramach strategii 2020 jest zagwarantowanie wzrostu i zatrudnienia, odwrócenie tej tendencji i poprawienie udziału w rynku UE, zarówno na rynku wewnętrznym jak i na rynku światowym, jest ważniejsze, niż kiedykolwiek wcześniej. Propozycja Komisji nałożenia na rolników dodatkowych obowiązkowych wymogów środowiskowych w ramach pierwszego filaru, co jeszcze bardziej zwiększyłoby koszty ponoszone przez europejskich rolników w stosunku do ich konkurentów, jest w związku z tym nie do przyjęcia. Niekorzystnie wpłynęłoby to na rolników, którzy już poczynili dodatkowe wysiłki, aby dostarczać usługi środowiskowe wychodzące poza reglamentację wspólnotową.

Rolnicy deklarują wolę świadczenia większej liczby usług publicznych (nie tylko w zakresie ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt, które wychodzą poza już wysokie europejskie normy, ale również usług związanych z gospodarowaniem wodą i ziemią, jednakże muszą to być usługi dobrowolne w ramach drugiego filaru i aby były skuteczne, należy zapewnić prawdziwe zachęty dla rolników do podejmowania dodatkowej pracy i ponoszenia kosztów.

- Komitety Copa-Cogeca chcą również rozważyć nowe typy instrumentów, których skutkiem byłaby sytuacja, w której obie strony wygrywają, pod

warunkiem, że instrumenty te będą proste i łatwe w administrowaniu. Na przykład, instrumenty, które zwiększają wydajność, ale również przynoszą korzyści środowiskowe lub łagodzą zmiany klimatu. Komitety Copa-Cogeca byłyby również gotowe rozważyć możliwość wprowadzenia premii za użytki zielone, co gwarantowałoby nie tylko utrzymanie dużych korzyści łąk w zakresie bioróżnorodności oraz utrzymania naturalnych siedlisk, ale również przyczyniałoby się do sekwestracji dwutlenku węgla.

Płatności w strefach nacechowanych specyficznymi naturalnymi utrudnieniami

- Komisja proponuje zapewnienie dodatkowego wsparcia dla dochodów rolników na obszarach charakteryzujących się pewnymi specyficznymi naturalnymi utrudnieniami w ramach pierwszego filaru, jako uzupełnienie wsparcia z drugiego filaru. Sposób finansowania ten propozycji oraz jej ewentualny wpływ na obecny system stref o niekorzystnych warunkach gospodarowania, nie są na obecny moment jasno przedstawione w komunikacie Komisji i potrzebne są wyjaśnienia.
- Jednak, Komitety Copa-Cogeca uważają, że płatności dla stref o niekorzystnych warunkach gospodarowania powinny pozostać, tak jak obecnie w ramach drugiego filaru. Ponadto, Komitety Copa-Cogeca mają duże obawy co do nowego sposobu wyznaczania ONW, zaprezentowanego ostatnio przez Komisję.

Płatności połączone

- Komitety Copa-Cogeca opowiadają się za propozycją Komisji zgodnie z którą połączone dobrowolne wsparcie mogłoby być nadal przyznawane, po warunkiem, że pozostało by to w jasno określonych granicach (na przykład : premia dla krów mamek i premia dla owiec oraz utrzymanie możliwości innych ograniczonych połączonych płatności, jak obecnie w ramach artykułu 68).

Małe gospodarstwa rolne

- Komisja proponuje wprowadzenie systemu specyficznego wsparcia dla małych gospodarstw rolnych. Komitety Copa-Cogeca chcą utrzymania aktywnych rodzinnych małych gospodarstw, zapewniając, że gospodarstwa będą zachęcane do zwiększania opłacalności poprzez poprawę ich struktury.

■ Instrumenty rynkowe

- Komitety Copa-Cogeca uważają, że propozycje Komisji w zakresie instrumentów rynkowych są zbyt ogólne. Jeśli chcemy, aby sektor rolny przyczyniał się do stabilności ekonomicznej oraz aby był sektorem dynamicznym i konkurencyjnym, potrzebna jest aktualizacja instrumentów rynkowych. Wzrastająca niestabilność rynku oraz zwiększone ryzyko, wymagają wzmocnienia siatki bezpieczeństwa, instrumentów zarządzania ryzykiem i mechanizmów stabilizacji poprzez spółdzielnie i organizacje producenckie. Pozycja europejskich produktów w porównaniu z importowanymi produktami oraz z rynkami państw trzecich również musi być wzmocniona poprzez umocnienie jakości, etykietowania i promocji. Specyficzne propozycje Komitetów Copa-Cogeca, mające na celu wzmocnienie instrumentów zarządzania rynkiem, są poniżej przedstawione.

Siatka bezpieczeństwa

- Komitety Copa-Cogeca wzywają do **utrzymania istniejących mechanizmów we wszystkich sektorach oraz do ich wzmocnienia**, aby stanowiły one skuteczną siatkę bezpieczeństwa w związku ze wzrastającą niestabilnością rynków:
 - ◆ Cena progowa (interwencja/cena referencyjna) powinna być uaktualniona, aby odzwierciedlić rozwój kosztów produkcji, nie faworyzując przy tym produkcji dla interwencji (np.: wołowina, ryż, oliwa z oliwek). W przypadku zbóż, wprowadzenie minimalnej ceny odpowiadającej 95% ceny referencyjnej dla systemu przetargu lub wprowadzenie prywatnego przechowania powinno być wzięte pod uwagę.
 - ◆ należałoby rozważyć wydłużenie okresu interwencji w niektórych sektorach (na przykład w sektorze mleka).
 - ◆ Trzeba przeprowadzić również rewizję objętych produktów, np. : rozszerzenie prywatnego przechowania na produkty takie jak ser, len i konopie, suche pasze i oliwa stołowa.
- Komisja musi natychmiast zareagować, w celu zapobieżenia kryzysom rynkowym lub złagodzenia ich. W tym temacie, utrzymanie artykułu 44 (choroby zwierzęce), artykułu 45 (utrata zaufania konsumentów w związku ze zdrowiem publicznym), artykułu 47 (specjalne instrumenty dla zbóż), artykułu 186 (perturbacje cen) artykułu 191 (pilne środki) jest bardzo ważne. Artykuły 45, 186 i 191 powinny być rozszerzone, aby obejmowały wszystkie produkty.
- Należy dostarczać rolnikom i ich spółdzielniom **uaktualnionych informacji na temat rynku, włącznie z informacjami na temat marż i transmisji cen w całym łańcuchu żywnościowym i szacunków**. Powinien zostać wprowadzony system ostrzegawczy, aby ostrzegać operatorów oraz władze w przypadku pojawienia się spadkowej tendencji kosztów i cen. Tendencje te powinny być powiązane z realistycznym i aktualnym wskaźnikiem kosztów i cen. Komisja powinna zainspirować się narzędziem opracowanym przez USDA dla amerykańskich rolników, w kwestii wywiadu gospodarczego i zachęt dla eksportu.
- Komisja powinna rozważyć nowe sposoby wspomagania unijnego eksportu, np. udzielanie kredytów eksportowych, promocja i większa ochrona oznakowania (zobacz również sekcję na temat jakości i promocji, które znajdują się niżej). **Mechanizm refundacji wywozowych powinien być utrzymany** do momentu, aż partnerzy handlowi zadecydują o eliminacji swoich własnych

mechanizmów wsparcia dla eksportu.

- **Polityka handlowa UE musi być spójna z celami WPR.** Wymaga to odpowiedniej ochrony taryfowej oraz aby wszystkie importowane produkty respektowały normy w zakresie śledzenia, ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt, tak jak dzieje się to w przypadku produkcji europejskiej. W przeciwnym razie, nie będzie można utrzymać pożądanego przez obywateli typu rolnictwa. Komitety Copa-Cogeca sprzeciwiają się w związku z tym obecnym negocjacji z Mercosurem, zważywszy na fakt, że istnieje małe prawdopodobieństwo, że cele będą respektowane.

Instrumenty zarządzania ryzykiem

- Jak uznaje Komisja, rolnicy powinni dysponować instrumentami zarządzania ryzykiem, aby mogli stawić czoła niestabilności rynków, ale te instrumenty uzupełniają jedynie zarządzanie rynkiem i nie są alternatywą i nie gwarantują same w sobie godziwych dochodów dla rolników.
- Komitety Copa-Cogeca pochwalają propozycję Komisji w sprawie umożliwienia państw członkowskim wprowadzenia instrumentu stabilizacji dochodów, wzmacniając również instrumenty ubezpieczeniowe wprowadzone w ramach Przeglądu WPR (Artykuł 70 i 71). Te instrumenty powinny być dobrowolne, zarówno dla państw członkowskich, jak i dla rolników. Jednakże, do obecnej chwili, niewiele państw członkowskich wykorzystało te możliwości w związku z problemami praktycznymi, które muszą być rozwiązane.
- Rynki terminowe surowców oferują rolnikom i spółdzielniom możliwość zarządzania ryzykiem, ale na obecny moment są one skuteczne jedynie dla pszenicy na mąkę i rzepaku. Muszą być one również rozwinięte dla kukurydzy, jęczmienia, pszenicy i słonecznika, wraz z odpowiednimi informacjami i szkoleniami. Potencjał rynków terminowych w sektorze mlecznym również powinien być rozważony. Rolnicy i ich spółdzielnie nie powinni być uważani za operatorów finansowych w ramach rewizji Dyrektywy w sprawie instrumentów finansowych.

Mechanizmy stabilizacji poprzez spółdzielnie oraz organizacje producenckie

- Komisja nie wymienia znacznego potencjału spółdzielni oraz innych typów organizacji producenckich w udziale w lepszym funkcjonowaniu rynków poprzez koncentrację podaży, poprzez zapewnienie wspólnych budynków do przechowywania, poprzez planowanie produkcji i dostosowanie jej zarówno pod względem jakości jak i ilości do potrzeb rynku oraz poprzez stabilizację cen producenckich (w niektórych sektorach, już istnieją instrumenty, aby realizować te cele i muszą być one utrzymane. Chodzi tutaj na przykład o instrumenty związane z organizacjami producenckimi warzyw i owoców). Rolnicy, których produkty posiadają oznaczenia geograficzne, powinni mieć możliwość gwarantowania stabilności rynku poprzez kontrolę produkowanych ilości.
- Wymaga to poprawy koordynacji wdrażania prawa o konkurencji. Pomimo, że polityka konkurencji nie leży w ramach WPR, Komisja powinna omówić potrzebę spójności między celami WPR a polityką konkurencji przy większym ujednoczeniu tej ostatniej na poziomie UE oraz wezwać do rozszerzenia odstępstw na inne sektory rolne (zobacz stanowisko Komitetów Copa-Cogeca z maja 2010 w sprawie polityki konkurencji).

(zobacz również poniższe propozycje w sprawie umocnienia pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności).

Jakość

- Spełnienie wymogów konsumentów w kwestii jakości jest jednym z głównych zadań rolników i spółdzielni. Wymaga to silnej unijnej polityki jakości, która pozwoli unijnym rolnikom zwiększyć konkurencyjność wobec importu, a konsumentom zapewni różnorodność produktów i jasne informacje o produktach.

Propozycja rewizji polityki jakości zostanie zaprezentowana przez Komisję do końca 2010 roku i miejmy nadzieję, wypełni ona te cele.

Komitety Copa-Cogeca wzywają również do :

- ◆ utworzenia instrumentów, które zapewnią uznanie wysokich statutowych wymogów, które muszą spełniać unijni rolnicy oraz rozwój produkcji wysokiej jakości, która wychodzi poza wymogi statutowe z korzyścią dla rolników i konsumentów
- ◆ większej spójności norm handlowych, które powinny pozostać pod kontrolą władz publicznych z dobrowolnymi normami opcjonalnymi w niektórych szczególnych przypadkach (np. : strefy górskie)
- ◆ ustanowienia wymogu, aby prywatne systemy jakości jasno odróżniały unijne wymogi statutowe, które spełniają ich produkty (w tym zasada wzajemnej zgodności i unijne standardy handlowe) od wymogów, które wychodzą poza wymogi statutowe.
- ◆ ochrony oznaczeń geograficznych podczas negocjacji porozumień handlowych z krajami trzecimi

Promocja

- Komisja jedynie pobieżnie wymienia promocję w swoim komunikacie, pomimo faktu, że jest ona obecnie przedmiotem rewizji polityki w tej dziedzinie. Niektóre z problemów pojawiających się w obecnym systemie promocji powinny być przeanalizowane i omówione : potrzebne jest uproszczenie procedur przedstawiania programów oraz zarządzania nimi, a także lepsza koordynacja z państwami członkowskimi.
- Wzrastające otwarcie europejskiego rynku na importowane produkty, oraz fakt, że większość unijnej produkcji sprzedawane jest w UE, wzmaga wagę promocji produktów europejskich na rynku wewnętrznym.

■ Wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności

- Komisja uznaje, że konieczne trzeba odwrócić spadkową tendencję wartości dodanej, którą otrzymują rolnicy w łańcuchu żywnościowym, ale nie proponuje żadnych środków, aby to uczynić. Powinna istnieć ogólna polityka, która pozwoliłaby na wzmocnienie pozycji rolników we wszystkich sektorach.

Jeśli chodzi szczególnie o ten aspekt, spółdzielnie rolne oraz inne typy organizacji producenckich są odpowiednim elementem, aby ułatwić koncentrację podaży przez rolników oraz aby zwiększyć wartość dodaną ich produkcji, we współpracy z innymi partnerami łańcucha żywnościowego.

Komitety Copa-Cogeca podkreśliły bardzo specyficzne propozycje, wzywając w szczególności do :

- ◆ promocji ekonomicznej organizacji rolników
- ◆ zmiany prawa o konkurencji w celu ułatwienia fuzji ekonomicznych organizacji rolników
- ◆ utworzenia ram reglamentacyjnych przeznaczonych do walki z nieuczciwymi praktykami i nadużyciami (np.: opóźnienia w płatnościach) oraz do zapewnienia przejrzystości w łańcuchu dostaw żywności
- ◆ kodeksów postępowania oraz porozumień międzybranżowych
- ◆ utworzenia europejskiego mediatora oraz
- ◆ utrzymania Forum wysokiego szczebla w sprawie poprawy funkcjonowania łańcucha dostaw żywności.

Ponadto, aby wzmocnić siłę negocjacyjną rolników w łańcuchu żywnościowym, powinno zostać przyznane wsparcie, aby zachęcać rolników do zarządzania lokalnymi krótkimi łańcuchami żywnościowymi, które, poprzez redukcję pośredników oraz swoją przejrzystość i skuteczność, oferują konsumentom uczciwe ceny, jakość oraz informacje na temat produktów i mają niewielki wpływ na środowisko.

Przetrwanie wielu rolników zależy od możliwości otrzymywania bardziej godziwej części z łańcucha waloryzacji żywności. Jest to pilna kwestia i proces wyrównywania powinien rozpocząć się jak najszybciej.

(patrz również powyższa sekcja dotycząca *mechanizmów stabilizacji za pośrednictwem spółdzielni i organizacji producentów* oraz szczegółowe stanowisko Komitetów Copa-Cogeca FC(10)902).

■ Rozwój obszarów wiejskich

- Komitety Copa-Cogeca nie uważają, że trzeba wprowadzić duże zmiany do polityki rozwoju obszarów wiejskich. Istniejące środki mają ogromne znaczenie jako uzupełnienie środków z pierwszego filaru i pozwalają one państwom członkowskim na wzięcie pod uwagę warunków regionalnych i poszczególnych wyzwań. Główne elementy objęte przez obecne osie oraz przez program Leader powinny zatem pozostać w drugim filarze, włącznie z systemem pomocy dla stref o niekorzystnych warunkach gospodarowania.
- Komitety Copa-Cogeca uznają, że ważne jest, aby zagwarantować spójność i komplementarność pomiędzy polityką rozwoju obszarów wiejskich a innymi politykami UE. Udział w ramach WPR **w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich powinien koncentrować się na rolnictwie i na sektorze leśnym.**
- Komitety Copa-Cogeca zgadzają się z Komisją, że innowacje, zmiany klimatu i środowisko powinny być głównymi dziedzinami w drugim filarze, które będą kierowały polityką w większym stopniu niż w przeszłości.

Jednak jest czwarta dziedzina, która jest bardzo ważna, jeśli unijne rolnictwo ma osiągnąć trzy główne cele określone przez Komisję, a jest to **promocja bardziej konkurencyjnych i opłacalnych przedsiębiorstw rolnych i organizacji producentów przy zwiększonych dochodach z rynku.**

Zmiany klimatu powinny być wszechobecną dziedziną, która jest uwzględniona w instrumentach promujących opłacalne gospodarstwa rolne, a także w instrumentach promujących innowacje i dostarczanie usług środowiskowych. Wspieranie sektora produkcji leśnej może również pozwolić na to, aby sektor ten odgrywał ważną rolę, zważywszy na jego potencjał w zakresie energii produkowanej z odnawialnych źródeł oraz redukcji emisji CO₂.

Komisja słusznie podkreśla konieczność wykorzystania potencjału obszarów wiejskich, ale niektóre gospodarstwa znajdują się na obszarach miejskich i dlatego nie należy zapominać o specyficznych utrudnieniach, na jakie one napotykają.

- Wspieranie zrównoważonych i opłacalnych przedsiębiorstw rolnych wymaga umocnienia istniejących instrumentów polepszających konkurencyjność gospodarstw (instrumenty takie jak oś 1, szczególnie modernizacja) oraz wsparcia kolejnymi instrumentami, które umocnią pozycję rolników w łańcuchu żywnościowym :
 - ◆ należy skupić się na **rozwiązaniach, w których wygrywają obie strony i które przyczyniają się do zwiększenia wydajności i rozwoju nowych rynków zbytu** oraz na sprostaniu wyzwaniu zmian klimatu (na. bioenergia, wychwytywanie węgla i dalszy rozwój produkcji ekologicznej)
 - ◆ **pozycja rolników w łańcuchu żywnościowym powinna zostać umocniona** poprzez rozwijanie organizacji ekonomicznych i sieci przedsiębiorstw oraz przybliżanie rolników do konsumentów, na przykład dzięki instrumentom rozwijającym rynki lokalne/rolnicze jako dodatkowe rynki zbytu, które zapewniają bardziej bezpośredni kontakt z konsumentem, zmniejszają liczbę pośredników, zwiększają przejrzystość, redukują koszty transportu i zmniejszają emisje.

Komitety Copa-Cogeca wzywają także do utworzenia ambitnej polityki dla młodych rolników, aby przyciągnąć ich do tego sektora oraz aby zapewnić kontynuację pokoleń.

- **Innowacje** są bardzo ważne i jak mówi Komisja, należy skupić się na inwestycjach polepszających zarazem wyniki ekonomiczne i środowiskowe gospodarstw. Dostosowanie się do zmian klimatu i ich łagodzenie powinno być głównym motywem.

Jedną z przeszkód dla rozwoju gospodarstw są obecne bardzo ograniczające usługi doradcze i szkolenia dostępne dla rolników. **Ulepszenie usług doradczych i szkoleń** umożliwiłoby większy i szybszy transfer wiedzy i wyników badań do gospodarstw. Powinno również istnieć wsparcie dla eksperymentalnych projektów w gospodarstwach.

- Obecne **instrumenty rolno-środowiskowe w drugim filarze powinny zostać umocnione w celu ujęcia w nich większej liczby usług publicznych**, które są cenione przez społeczeństwo i których mogą dostarczyć rolnicy i leśnicy. Na przykład, zmiany klimatu znacznie zwiększą potrzebę prowadzenia wydajnej gospodarki wodnej (kontrola powodzi, zatrzymywanie wód gruntowych, itp.) oraz potrzebę walki z pożarami. Ponadto, jest coraz większy popyt na krajobrazy, które są szczególnie ważne dla turystyki.

Jednak, **dostarczanie tych usług musi być dobrowolne i musi być traktowane jako działalność gospodarcza** oraz odpowiednio wynagradzane, a tak się na razie nie dzieje.

EKOMITETY COPA I COGECA :

GŁOS EUROPEJSKICH ROLNIKÓW I ICH SPÓLDZIELNI

Komitety **Copa-Cogeca** są zjednoczonym głosem rolników i ich spółdzielni w Unii Europejskiej. Wspólnie, organizacje te pracują na rzecz zrównoważonego, innowacyjnego i konkurencyjnego europejskiego rolnictwa, które może zagwarantować bezpieczeństwo zaopatrzenia w żywność dla 500 milionów europejskich obywateli. Komitet Copa reprezentuje ponad 13 milionów rolników i ich rodzin, a Komitet Cogeca reprezentuje interesy 38 000 spółdzielni rolnych. Liczą one 77 organizacji członkowskich z różnych państw członkowskich UE.

copa*cogeca

european farmers european agri-cooperatives

61, Rue de Trèves
B - 1040 Brussels

Phone 00 32 (0) 2 287 27 11
Fax 00 32 (0) 2 287 27 00

www.copa-cogeca.eu

PAC(10)7142